

Werkprogramma Gemeenteraad

Jeugdzorg bij opgroeien en opvoeden in Gooise Meren

Gemeente Gooise Meren

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders

Voorwoord

De gemeenteraad wil dat het college de raad meer inzicht biedt in de organisatie en de feitelijke gang van zaken in de jeugdzorg. Zo kan de raad haar beleidskaderstellende en budgettaire rol beter vervullen. De gemeenteraad heeft deze wens raadsbreed uitgesproken bij de behandeling van het Rekenkamerrapport over de processen in de jeugdzorg in november 2022.

Jeugdzorg gaat over kwetsbare jeugdigen en gezinnen. Het is belangrijk dat de gemeente haar zorgplicht in het jeugd domein waarmaakt. Juist voor deze kwetsbaardere inwoners en hun kinderen.

Het is daarom de ambitie van het college om de raad goed te faciliteren in de opmaat naar de besluitvorming over het integrale beleidsplan jeugd (de 'jeugdnota'). Wij zullen de raad adequaat informeren over de stand van zaken van de jeugdzorg in Gooise Meren, om vervolgens samen de opgaven voor de jeugdzorg in Gooise Meren te bepalen. Dan kan de raad bij de besluitvorming over het beleidsplan de keuzes voor de aanpak van de opgaven in de jeugdzorg en aanpalende zaken gefundeerd maken.

Hierbij bied ik u dan ook het (in)werkprogramma 'Jeugdzorg bij opgroeien en opvoeden in Gooise Meren' aan. Ons college nodigt u van harte uit om aan dit programma deel te nemen.

Ik heb het volste vertrouwen dat ons college van burgemeester en wethouders uw raad hiermee volgens de door u uitgesproken behoefte faciliteert.

*Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gooise Meren,
Jelmer Kruijt, wethouder jeugd*

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1 Inleiding.....	7
Aanleiding.....	7
Wat is jeugdzorg.....	7
2 Werkprogramma.....	9
3 De inrichting van het jeugdzorglandschap in Gooise Meren.....	13
Ambitie.....	13
Veiligheid.....	13
De jeugdige en de ouders staan centraal.....	13
Het sociale netwerk.....	14
De basisvoorzieningen.....	14
Ondersteuning op maat in het vrijwillig kader.....	15
Ondersteuning op maat in het gedwongen kader.....	17
4 Infographic.....	19
5 Vervolg.....	20
6 Bijlagen.....	21
Bijlage 1 Taakopdracht uit de wet, de beleidsmatige context en de lokale regelgeving.....	21
Bijlage 2 Begrippen.....	27

1 Inleiding

Aanleiding

De gemeenteraad wil dat het college de raad meer inzicht biedt in de organisatie en de feitelijke gang van zaken in de jeugdzorg. Dan kan de raad haar beleidskaderstellende en budgettaire rol beter waarmaken. De gemeenteraad heeft deze wens raadsbreed uitgesproken bij de behandeling van het Rekenkamerrapport over de processen¹ in de jeugdzorg.

Concreet wil de raad aan de voorkant betrokken worden bij de ontwikkeling van het integrale beleidsplan Jeugd (de 'jeugdnota') in 2023. E.e.a. in de lijn van aanbevelingen van de Rekenkamercommissie (o.a. met werkbezoeken en geanonimiseerde casusvoorbeelden). Ook wil de raad inzicht krijgen in de voortgang van de uitvoering van het 'Verbeterplan Versterkte procesregie, Eigenaarschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid'.²

Hiernaast spelen de landelijke ontwikkelingen in de jeugdzorg. Het huidige jeugdstelsel blijkt niet houdbaar. Denk aan landelijke knelpunten zoals de wachttijden, de signalen dat de jeugdbeschermingsketen kraakt, de arbeidsmarktproblematiek, de olopemde kosten, alsmede het verschil van inzicht tussen gemeenten en rijk over de bekostiging van de jeugdzorg.

Kernvraag bij de ontwikkeling van het beleidsplan is: hoe kunnen we lokaal de opgaven oppakken, zodat we in Gooise Meren de jeugdigen en de gezinnen op basis van een gedeelde ambitie die hulp kunnen geven die zij nodig hebben bij opgroeien en opvoeden.

Het integrale beleidsplan jeugd zal over alle aspecten van opgroeien in Gooise Meren gaan. Van speeltuinen, sport en cultuur tot onderwijs en van jeugd en jongerenwerk tot jeugdbescherming. Dit werkprogramma focust op jeugdzorg in minder brede zin:

- preventieve jeugdzorg als onderdeel van de basisvoorzieningen;
- individuele jeugdhulp;
- jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Wat is jeugdzorg

Jeugdzorg is wat het woord zegt: zorg voor de jeugd. Zorgen dat jeugdigen veilig, gezond en kansrijk opgroeien. Mee doen aan de samenleving. Zich ontwikkelen en naar school gaan. Wij helpen kinderen, jongeren en hun ouders daarbij, als het op eigen kracht of met behulp van het sociale netwerk niet meer lukt.

¹ Behandeling op de volgende data: 2 november 2022 g., Het Gesprek, 9 november 2022 meningsvormende raad en 30 november 2022 besluitvormende raad.

² Vindplaats stukken Rekenkamercommissie:

<https://bestuur.gooisemeren.nl/vergaderkalender/agenda-raadsvergadering/vergadering/politieke-avond-46/#agenda1204>

Vindplaats Verbeterplan:

<https://bestuur.gooisemeren.nl/gemeenteraad/raadsmededelingen/mededeling/173581-rm-leer-en-verbetertraject-versterkte-procesregie-21-juli/>

Dat kan op veel manieren: liefst thuis in hun eigen leefwereld, soms elders, kort of lang, individueel of als gezin. Meestal is de hulp vrijwillig; soms besluit de kinderrechter tot gedwongen hulp. We willen voorkomen dat (gedwongen) hulp nodig is. Preventie en vroegsignalering zijn dan ook belangrijk bij zorg voor jeugd¹. Wij willen met preventie problemen voorkomen. En met vroegsignalering willen we problemen zo vroeg mogelijk signaleren en in beeld brengen om vroegtijdige en zo licht mogelijke hulpverlening mogelijk te maken. Zo kan verergering (escalatie) van problemen worden voorkomen.

In Nederland wordt het stelsel van de jeugdzorg geregeld in de Jeugdwet. Die wet bepaalt dat de gemeenten bestuurlijk en financieel verantwoordelijk zijn voor de inrichting van het lokale stelsel voor jeugdhulp. Zie hoofdstuk 4 voor een schets van het jeugdzorglandschap in vogelvlucht.

¹ Zie bijlage 2 voor de begrippenlijst.

2 Werkprogramma

Het werkprogramma is ingedeeld aan de hand van de inrichting van het jeugdzorglandschap, uitgaande van de leefwereld van de jeugdige en het gezin. We gaan in dit werkprogramma niet expliciet in op aanpalende terreinen zoals de rol van onderwijs, sport, kunst en cultuur bij opgroeien. Indien van belang, benoemen we dit wel. Het werkprogramma start met een informatieve bijeenkomst over de inrichting van het jeugdzorglandschap, gevolgd door een aantal werkbezoeken. Tot slot staat er een bijeenkomst op de agenda om gezamenlijk de opgaven in het jeugddomein te verkennen en te inventariseren welke beleidskeuzes gemaakt kunnen worden bij de ontwikkeling van het integrale beleidsplan jeugd. Na het doorlopen van het werkprogramma is de gemeenteraad inhoudelijk ingevoerd om het besluitvormingsproces over het beleidsplan gefundeerd te doorlopen.

In het werkprogramma is sprake van een aanvaardbare tijdsinzet voor de gemeenteraadsleden. Iedereen is welkom. Fracties kunnen er ook voor kiezen om een vertegenwoordiger, bv. de fractiespecialist, af te vaardigen.

Een overzicht van de beleidsmatige context en de regelgeving in het jeugddomein staat in bijlage 1 bij dit werkprogramma.

Bijeenkomst 1	Aanwezig	Periode
<p>Doel bijeenkomst: informierend</p> <ol style="list-style-type: none"> Inzicht krijgen in de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheden van de gemeente voor de jeugdzorg. Inzicht krijgen in de huidige inrichting van het jeugdzorglandschap in Gooise Meren: wie is aan zet/wie doet wat. <p>Opzet bijeenkomst</p> <ul style="list-style-type: none"> Welkom en introductie door wethouder Jeugd Inspiratie moment: we doen dit allemaal om ervoor te zorgen dat kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Geanonimiseerde casus. Inleiding 'Jeugdzorg in de gemeente Gooise Meren'. Toelichting op rol en positie gemeenteraad, wethouder/college, Regio/uitvoering USd, welzijnsorganisaties en overige basisvoorzieningen, jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen. Toelichting op inrichting jeugdzorglandschap in Gooise Meren. Mogelijkheid om verhelderingsvragen te stellen. 	<ul style="list-style-type: none"> Raadsleden Wethouders Jeugd en Sociaal domein Manager jeugdteam USd Leden Gooise Meren van regionaal Directieoverleg Jeugdconsulent jeugdteam USd Kwaliteitsmedewerker Jeugd Gedragswetenschapper Jeugd Beleidsadviseurs jeugd M&O 	Maart 2023

Bijeenkomst 1	Aanwezig	Periode
<p>Uitnodiging Raadsleden krijgen een uitnodiging met informatie over de bijeenkomst in meer detail. De bijeenkomst is naar verwachting op een donderdagmiddag of avond.</p>		

Werkbezoek bij samenwerkingspartners	Aanwezig	Periode
<p>Doel werkbezoeken Inzicht krijgen in de werkzaamheden van de samenwerkingspartners en het ophalen van de opgaven die de samenwerkingspartners zien in het jeugd domein.</p> <p>Opzet werkbezoeken Bij ieder werkbezoek een inleiding door de samenwerkingspartner.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toelichting op positie van de betreffende samenwerkingspartner in het jeugdzorglandschap - Toelichting op de relatie van de gemeente met de betreffende samenwerkingspartner - E.e.a. ook aan de hand van geanonimiseerde casus - Benoemen van de opgaven zoals ervaren door de samenwerkingspartner - Werkbezoeken gebundeld op 1 donderdag. Gezamenlijk vervoer. <p>Samenwerkingspartners waar we naar toe gaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regio: gebundeld Jeugd en Gezin, Veilig Thuis, inkoop en Contractbeheer, • GGZ Centraal • Youké <p>Overige belangrijke samenwerkingspartners (geen werkbezoek)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versa Welzijn • STAD • Leger des Heils • Jeugd en GezinsBeschermers • Reguliere scholen • Scholen speciaal onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> • Raadsleden • Wethouders Jeugd en Sociaal domein • Leden Gooise Meren van regionaal Directieoverleg • Manager jeugdteam USd • Kwaliteitsmedewerker Jeugd • Gedragswetenschapper jeugd • Beleidsadviseurs jeugd M&O 	Voorafgaand aan zomerreces gemeenteraad 2023

Bijeenkomst 2	Aanwezig	Periode
Doel: interactief verkennen opgaven	<ul style="list-style-type: none"> • Raadsleden 	Na

Bijeenkomst 2	Aanwezig	Periode
<p>en inventariseren onderwerpen voor beleidskeuzes</p> <p>a. <u>Verkennen opgaven</u> Met elkaar de opgaven in het jeugd domein verkennen. Dit doen we per kring (zie voor de kringen hoofdstuk 4 en 5):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het gezinssysteem: preventie en vroegsignalering - Het sociaal netwerk: inzetbaarheid en versterking - De basisvoorzieningen: welke maatschappelijke effecten willen we daar bereiken. Welke inzet is daarvoor nodig door onze samenwerkingspartners. - Individuele jeugdhulp als maatwerk: welke maatschappelijke effecten willen we daar bereiken. Aandacht voor reikwijdte jeugdhulp/normaliseren en demedicaliseren - Jeugdhulp in het gedwongen kader: welke maatschappelijke effecten willen we daar bereiken. Aandacht voor veiligheid. Waarbij opgemerkt dat in veiligheid opgroeien in alle kringen op nummer 1 staat. <p>b. <u>Inventariseren/ophalen onderwerpen voor beleidskeuzes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Met elkaar de gewenst dwarsverbanden met andere beleidsterreinen bepalen. Denk aan sport, cultuur, buitenruimte. - De beleidskeuzes voor de ontwikkelingsrichting van het beleidsplan met elkaar bepalen. <p>Opzet bijeenkomst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korte herhaling van de eerdere informatie over de jeugdzorg in Gooise Meren. Met aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> - inrichting jeugdzorglandschap in Gooise Meren. - rol en positie gemeenteraad, college/wethouder, Regio, uitvoering - e.e.a. ook aan de hand van geanonimiseerde casus • Uitwerken hetgeen hierboven is 	<ul style="list-style-type: none"> • Wethouders Jeugd en Sociaal domein • Manager jeugdteam USd • Leden Gooise Meren van regionaal Directieoverleg • Kwaliteitsmedewerker Jeugd • Gedragswetenschapper Jeugd • Beleidsadviseurs jeugd M&O 	<p>zomerreces gemeenteraad 2023</p>

Bijeenkomst 2	Aanwezig	Periode
<p>genoemd onder a en b.</p> <p>Uitnodiging Raadsleden krijgen een uitnodiging met informatie over de bijeenkomst in meer detail. De bijeenkomst is naar verwachting op een donderdagmiddag of avond.</p>		

3 De inrichting van het jeugdzorglandschap in Gooise Meren

Ambitie

Wij hebben de ambitie om ouders¹ en jeugdigen in hun leefwereld tijdig passende individuele jeugdhulp te bieden bij problemen bij opgroeien en opvoeden. Dit doen we als zij niet op eigen kracht, met inzet van het sociale netwerk of met hulp en ondersteuning vanuit het de basisvoorzieningen in het voorveld tot een oplossing kunnen komen. Waarbij we de meest passende lichte oplossing inzetten, tenzij blijkt dat direct een zwaardere oplossing nodig is. Dit tegen aanvaardbare kosten. We zetten in op normaliseren en demedicaliseren: met elkaar 'gewoon' zo normaal mogelijk doen en het liefst met zo min mogelijk medicijnen en labels.

Veiligheid

De veiligheid van de jeugdige en de ouders staat hierbij altijd voorop. Veiligheid is van iedereen. Iedere inwoner en iedere professional, en ook onze jeugdconsulenten, hebben de verantwoordelijkheid er werk van te maken bij zorgen over de veiligheid. Voor professionals staat de aanpak dan in de Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling.

Als een inwoner of een professional zelf niet in staat is de veiligheid van de betrokkenen te herstellen of de risico's op onveiligheid weg te nemen, kunnen zij Veilig Thuis inschakelen. Veilig Thuis heeft expertise en bevoegdheden om vast te stellen wat er aan de hand is. Veilig Thuis kan doen wat nodig is om actuele veiligheid te realiseren en weet welke inzet moet volgen in de keten voor de aanpak van risico's en herstel. Veilig Thuis werkt hierin altijd samen met de betrokkenen, het sociale netwerk en andere professionals zoals onze jeugdconsulenten.

De jeugdige en de ouders staan centraal

Het gezin is de eerste kring om een kind heen.

Ouders zijn de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van hun kinderen. In het gezin en bij de ouders ligt de basis voor een gezonde, veilige en kansrijke ontwikkeling.

Het gezin biedt in de meeste gevallen kinderen liefde, bescherming, veiligheid, ondersteuning en stimulering. Kinderen leren daar regels, waarden en normen. Zij kunnen binnen veilige grenzen gedragingen en vaardigheden leren en oefenen. Op eigen kracht lukt het de meeste gezinnen om de normale uitdagingen die bij opgroeien en opvoeden horen aan te pakken.

Rol	Verantwoordelijkheden
Ouders	Eerstverantwoordelijken voor de opvoeding. <ul style="list-style-type: none">- Eigen kracht- Normale uitdagingen bij opgroeien en opvoeden oppakken

¹ Onder ouders wordt hier verstaan de opvoeders in het gezinssysteem.

Rol	Verantwoordelijkheden
Jeugdigen	Zich ontwikkelen, meedoen aan de samenleving, naar school gaan.

Het sociale netwerk

Het sociale netwerk is de tweede kring om een kind heen.

Ouders maken zich wel eens zorgen en hebben vragen over de opvoeding en het opgroeien van hun kinderen.

Dan komt in de regel als eerste het sociale netwerk in beeld. Dat is de tweede kring om de jeugdige. Een sociaal netwerk kan bijvoorbeeld bestaan uit familieleden, vrienden, kennissen, collega's, burens, (ouders van) klasgenoten, verenigingsleden of geloofsgemeenschap. Het sociale netwerk biedt een luisterend oor, advies en praktische hulp bij de uitdagingen die horen bij opgroeien en opvoeden.

Rol	Verantwoordelijkheden
Ouders	Eerstverantwoordelijken voor de opvoeding. <ul style="list-style-type: none"> - Eigen kracht - Normale uitdagingen bij opgroeien en opvoeden oppakken - Instandhouden en zo nodig versterken van het sociale netwerk
Jeugdigen	Zich ontwikkelen, meedoen aan de samenleving, naar school gaan
Sociale netwerk	Dit netwerk heeft geen formele plicht om zich in te zetten. Velen voelen wel een moreel ethisch appél en zetten zich naar vermogen in.

De basisvoorzieningen¹

De derde kring bestaat uit basisvoorzieningen in het voorveld.

Als jeugdigen en gezinnen wat lichtere opgroeien- en opvoedproblemen hebben, dan kunnen ze laagdrempelig en zonder een beschikking van de gemeente geholpen worden bij het oplossen van deze problemen. Denk hierbij aan ondersteuning vanuit Jeugd en Gezin² en de GGD³. Of vanuit gesubsidieerde welzijnsorganisatie Versa Welzijn⁴ die ook in Gooise Meren wijkgericht werkt. En specifiek voor de oudere jeugd de organisatie STAD⁵ (Stichting Talent and Dreams), ook actief in Gooise Meren. Kinderopvang en scholen zijn onderdeel van de basisinfrastructuur.

¹ Basisvoorzieningen maken deel uit van de basisinfrastructuur: een geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat inwoners, waaronder jeugdigen, in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) samen kunnen leven, zich kunnen ontwikkelen en kunnen meedoen in de samenleving. Toegang is laagdrempelig en zonder beschikking (besluit) van de gemeente.

² Jeugd en Gezin: <https://www.jggv.nl/over-ons/>

³ GGD: <https://www.ggdgv.nl/>

⁴ Versa Welzijn: <https://www.versawelzijn.nl/over-versa-welzijn/>

⁵ STAD: <https://stad-gooi.nl/ditistad/>

Werkprogramma 'Jeugdzorg bij opgroeien en opvoeden in Gooise Meren'

Ook sport- en culturele voorzieningen en speeltuinen zijn hier onderdeel van, deze voorzieningen vallen echter buiten de scope van het werkprogramma.

Rol	Verantwoordelijkheden
Ouders	Eerstverantwoordelijken voor de opvoeding. <ul style="list-style-type: none">- Eigen kracht- Normale uitdagingen bij opgroeien en opvoeden oppakken- Instandhouden en zo nodig versterken van het sociale netwerk
Jeugdigen	Zich ontwikkelen, meedoen aan de samenleving, naar school gaan. Naar vermogen.
Sociale netwerk	Dit netwerk heeft geen formele plicht om zich in te zetten. Velen voelen wel een moreel ethisch appél en zetten zich naar vermogen in.
Preventieve basisvoorzieningen Jeugdzorg	Laagdrempelige, professionele ondersteuning. Algemeen toegankelijk zonder een besluit (beschikking) van de gemeente.
Raad	Beleidskaders voor de inrichting en instandhouding van de basisvoorzieningen in het voorveld. Zie beleidsplan Sociaal domein. Zie subsidiebeleidskader. Begroting vaststellen met middelen voor inrichting en instandhouding van: <ul style="list-style-type: none">• de gesubsidieerde basisvoorzieningen;• de uitvoeringsdiensten die we in verband van de Regio Gooi en Vechtstreek hebben ingericht in stand te houden. Vaststellen integraal beleidsplan jeugd (planning: 2023) Controleren of de gewenste maatschappelijke effecten zijn gerealiseerd. Zo nodig bijstelling.
College	Regie voeren op de uitvoering van het beleid. Tijdig, volledig en waarheidsgetrouw Inlichten en informeren van de gemeenteraad. Ontwikkelen nieuwe beleidsplannen; leren en verbeteren. Monitoring van de gewenste maatschappelijke effecten uit de beleidskaders. Vorbereiding P&C cyclus voor besluitvorming in de gemeenteraad.
Regio Gooi en Vechtstreek	Uitvoering door Jeugd en Gezin en door de GGD.
Gemeentelijk ambtelijk apparaat	Uitvoeren subsidieregelingen. Accounthouderschap. Handjes en voetjes van het college.

Ondersteuning op maat in het vrijwillig kader

De vierde kring is ondersteuning bij opgroeien en opvoeden door professionele hulpverlening in de vorm van maatwerk.

Er zijn jeugdigen en ouders die niet genoeg geholpen zijn met ondersteuning door sociaal netwerk of met basisvoorzieningen. In dat geval kan een individuele voorziening jeugdhulp worden ingezet op vrijwillige basis. De gemeentelijke USd heeft jeugdconsulenten in dienst die zorgdragen voor het voeren van de keukentafelgesprekken en de toeleiding naar de best passende vorm van hulp. Er wordt integraal gekeken naar de problematiek en de hulpvraag. Samen met de ouders en kind worden oplossingen in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak gemaakt. Een integrale blik over alle levensdomeinen¹ is nodig om tot de beste oplossing voor het hele gezin te komen. Door goed te kijken naar het hele gezinssysteem, komt ook mogelijk relevante onderliggende problematiek in beeld. Misschien zijn er schulden in het gezin wat leidt tot spanningen tussen ouders, waar de jeugdige vervolgens op reageert met druk gedrag. In dat geval zit de oplossing niet (alleen) in ondersteuning op het gedrag van het kind. Het gezin hoort dan ook geholpen te worden met ondersteuning om de schulden aan te pakken.

Een individuele voorziening jeugdhulp kan worden ingezet na een besluit van een zgn. wettelijke verwijzer. Dat kan dus de gemeente zijn, maar ook de huisarts of een jeugdarts.

Rol	Verantwoordelijkheden
Ouders	Eerstverantwoordelijken voor de opvoeding. <ul style="list-style-type: none"> - Eigen kracht - Normale uitdagingen bij opgroeien en opvoeden oppakken - Instandhouden en zo nodig versterken van het sociale netwerk
Jeugdigen	Zich ontwikkelen, meedoen aan de samenleving, naar school gaan. Naar vermogen.
Sociale netwerk	Dit netwerk heeft geen formele plicht om zich in te zetten. Velen voelen wel een moreel ethisch appél en zetten zich naar vermogen in.
Preventieve basisvoorzieningen Jeugdzorg	Laagdrempelige, professionele ondersteuning. Algemeen toegankelijk zonder een besluit (beschikking) van de gemeente.
Raad	Beleidskaders vaststellen voor de uitvoering van de individuele voorzieningen op maat. Zie beleidsplan Sociaal domein. Vaststellen integraal beleidsplan jeugd (planning: 2023) Vaststellen Verordening jeugdhulp. Controleren of de gewenste maatschappelijke effecten zijn gerealiseerd. Zo nodig bijstelling. Zo nodig wijziging van de verordening.
College	Regie voeren op de uitvoering van het beleid. Tijdig, volledig en waarheidsgetrouw Inlichten en informeren van de gemeenteraad. Ontwikkelen nieuwe beleidsplannen; leren en verbeteren. Monitoring van de gewenste maatschappelijke effecten uit de beleidskaders. Voorbereiding P&C cyclus voor besluitvorming in de gemeenteraad.

¹ Levensdomeinen: denk aan onderwijs & ontwikkeling, thuis, werk & inkomen, vrije tijd, vervoer en welzijn, gezondheid.

Rol	Verantwoordelijkheden
Regio Gooi en Vechtstreek	Inkoop en contractbeheer van de ingekocht individuele voorzieningen jeugdhulp. Faciliteren besluitvorming van de samenwerkende gemeenten die daarmee samenhangt. Uitvoering van besluiten op regionaal niveau. Denk aan het Regionaal Expertteam (overlegtafel complexe casussen, advisering en consultatie huisartsen en consulenten).
Gemeentelijk ambtelijk apparaat	De gemeentelijke USd voert de Verordening jeugdhulp uit op casusniveau.

Ondersteuning op maat in het gedwongen kader

Deelname aan een hulpverleningstraject op maat komt bij voorkeur vrijwillig tot stand. Soms is een gedwongen kader nodig om hulp op gang te krijgen. Het gaat dan vooral om gezinnen met meervoudige of complexe problemen. Vaak levensdomein overstijgend. Waarbij grote zorgen bestaan over de veiligheid van de jeugdigen. De rechter bepaalt dan, na onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming, dat er een kindbeschermingsmaatregel moet worden ingezet. Een gecertificeerde instelling (GI) voert deze kindbeschermingsmaatregel uit. De GI voert dan ook de regie op casusniveau. En kan dan ook, als wettelijke verwijzer bepalen dat er jeugdhulp wordt ingezet (wettelijke verwijzer).

Het op grond van de Jeugdwet vereiste overleg tussen de gemeente en de GI is er dan op gericht dat de GI weet welke jeugdhulp door de gemeente is gecontracteerd. Uit die jeugdhulp kan de GI een keuze maken. In de gevallen dat de GI jeugdhulp noodzakelijk acht die niet is gecontracteerd, moet ze daarover op casusniveau overleggen met de gemeente. De GI zal zich in de meeste gevallen beperken tot de inzet van jeugdhulp die door de gemeente is gecontracteerd. Als het noodzakelijk is dat niet-gecontracteerde hulp wordt ingezet, vindt eerst overleg plaats tussen gemeente en de GI.

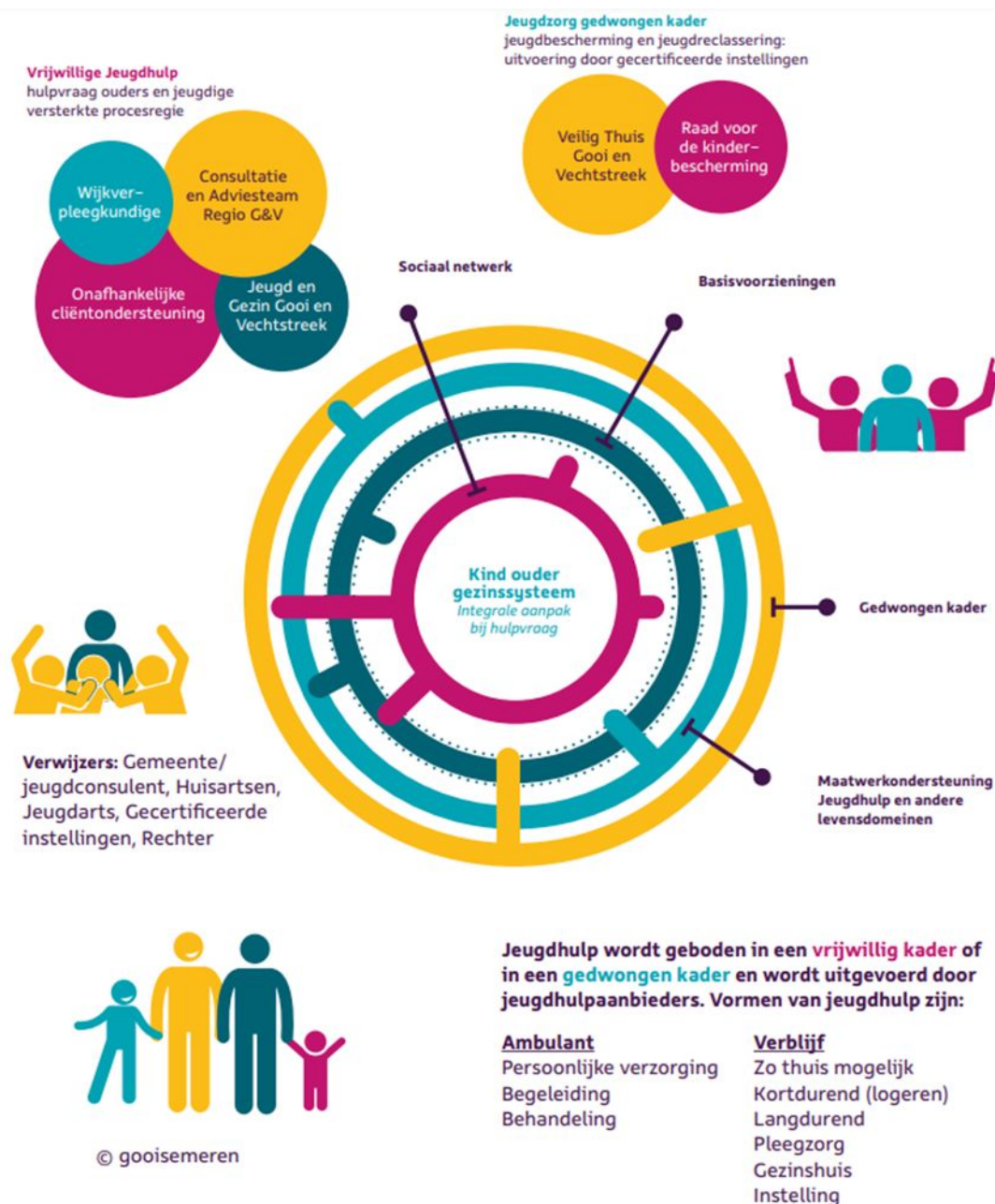
Rol	Verantwoordelijkheden
Rechter	Gerechtelijke uitspraak tot inzet kindbeschermingsmaatregel na onderzoek en advies van de Raad voor de Kinderbescherming.
Gecertificeerde instelling	Uitvoeren kindbeschermingsmaatregel. Zo nodig inzet jeugdhulp.
Ouders	Verantwoordelijk voor <ul style="list-style-type: none"> - inzet voor ouder-kindband; - eigen kracht ontwikkelen; - leren om de normale uitdagingen bij opgroeien en opvoeden op te kunnen pakken; - instandhouden en zo nodig versterken van het sociale netwerk. Naar vermogen.
Jeugdigen	Zich ontwikkelen, meedoen aan de samenleving naar school gaan. Naar vermogen.

Werkprogramma 'Jeugdzorg bij opgroeien en opvoeden in Gooise Meren'

Rol	Verantwoordelijkheden
Sociale netwerk	Dit netwerk heeft geen formele plicht om zich in te zetten. Velen voelen wel een moreel ethisch appél en zetten zich naar vermogen in.
Preventieve basisvoorzieningen Jeugdzorg	Laagdrempelige, professionele ondersteuning. Algemeen toegankelijk zonder een besluit (beschikking) van de gemeente.
Raad	Beleidskaders opnemen in het integraal beleidsplan jeugd (planning: 2023). Dit met inachtneming van de bevoegdheidstoedeling in de Jeugdwet. En de ontwikkelingen wat betreft het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.
College	Tijdig, volledig en waarheidsgetrouw Inlichten en informeren van de gemeenteraad. Ontwikkelen nieuwe beleidsplannen; leren en verbeteren. Monitoring van de gewenste maatschappelijke effecten uit de beleidskaders. Vorbereiding P&C cyclus voor besluitvorming in de gemeenteraad. Samenwerkingsafspraken met Veilig Thuis, de Raad voor de kindbescherming en de gecertificeerde instellingen over o.a. opschalen en afschalen tussen vrijwillig kader en gedwongen kader.
Regio Gooi en Vechtstreek	Inkoop en contractbeheer van ingekochte gecertificeerde instellingen. Faciliteren besluitvorming van de samenwerkende gemeenten die daarmee samenhangt. Uitvoering van besluiten op regionaal niveau. Denk aan het overleg Veilig Verder, transformatiepilots jeugdbescherming.
Ambtelijk apparaat	De gemeentelijke USd werkt mee aan opschalen en afschalen. En voert overleg met GI over eventuele inzet niet gecontracteerde hulp.

4 Infographic

Het jeugdzorglandschap hieronder in vogelvlucht. Gezien vanuit de leefwereld van de jeugdige en het gezin. Omcirkeld door de steunende kringen van het sociaal netwerk, de basisvoorzieningen, de ondersteuning op maat in het vrijwillig kader en de ondersteuning op maat in het gedwongen kader.

De zwarte bolletjes verwijzen naar de ondersteunende kring. De verbindende lijnen tussen de kringen symboliseren het op- en afschalen van de ondersteuning.

5 Vervolg

Na het doorlopen van het werkprogramma is de gemeenteraad inhoudelijk goed op de hoogte van de

inrichting van het jeugdzorglandschap in Gooise Meren.

Ook weet de gemeenteraad wat de rol en positie is van de raad zelf en van het college, de wethouder, de Regio Gooi en Vechtstreek, de gemeentelijke Uitvoeringsdienst Sociaal domein (jeugdteam), de welzijnsorganisaties en overige basisvoorzieningen, de jeugdhulpaanbieders en de gecertificeerde instellingen.

Verder heeft de gemeenteraad inzicht in de opgaven die er in het jeugddomein op het bordje van de gemeente liggen.

Zo is de gemeenteraad gefaciliteerd om gefundeerde beleidskeuzes te maken in het besluitvormingsproces over het integrale beleidsplan jeugd (de 'jeugdnota'). Met als resultaat een integraal beleidsplan jeugd waarin het beleidskader voor jeugdzorg is vastgelegd.

Besluitvorming over het integrale beleidsplan jeugd in de gemeenteraad is gepland in het vierde kwartaal 2023.

6 Bijlagen

Bijlage 1 Taakopdracht uit de wet, de beleidsmatige context en de lokale regelgeving

Taakopdracht Jeugdwet en onderwijswetgeving

	Onderwerp	Taakopdracht
Landelijk	Jeugdwet	<p>In Nederland is het stelsel van de jeugdzorg geregeld in de Jeugdwet. Die wet bepaalt dat de gemeenten bestuurlijk en financieel verantwoordelijk zijn voor alle vormen van jeugdzorg en jeugdhulp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeugd & Opvoedhulp • Geestelijke gezondheidszorg voor jeugd (jeugd-ggz) • Zorg voor jeugd met een licht verstandelijke beperking (jeugd-lvb) • Beschikbaarheid van Jeugdbescherming • Beschikbaarheid van Jeugdreclassering <p>De vijf transformatiedoelen in de ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen die ten grondslag liggen aan de Jeugdwet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>preventie</u> en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk; 2. <u>demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren</u> door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen; 3. <u>eerder de juiste hulp op maat</u> te bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen; 4. <u>integrale hulp aan gezinnen</u> volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door <u>ontschotting van budgetten</u> ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen; 5. <u>meer ruimte voor professionals</u> om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten.

	Onderwerp	Taakopdracht
Landelijk	Wet passend onderwijs	De Wet passend onderwijs heeft als doel dat alle kinderen een plek krijgen die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Hiervoor hebben sommige kinderen extra ondersteuning en begeleiding nodig. Het is ondersteuning en begeleiding die wordt geboden specifiek met betrekking tot het volgen van onderwijs. De zorg die buiten het onderwijs wordt gegeven valt onder de Jeugdhulp, maar zal een overlap hebben met de hulp die op school wordt geboden. Daarom moet er tussen het onderwijs en de gemeente worden afgestemd over de hulp die geboden wordt.

Beleidsmatige context

	Onderwerp	Strekking en/of stavaza
Lokaal	Geactualiseerd Beleidsplan Sociaal Domein 'Blijven bouwen aan een krachtige samenleving gemeente Gooise Meren 2021- 2025' Vastgesteld 2021	<p>In dit strategische beleidsplan staat het richtinggevende beleidskader voor het sociaal domein. De essentie daarvan is als volgt.</p> <p><i>We stellen de vraag van de inwoner centraal en benutten zoveel mogelijk de eigen kracht van mensen. Het resultaat is dat iedereen naar vermogen mee kan doen.</i></p> <p><i>We zetten in op 5 verdere transformatieopgaven.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Meer samenwerken in beleid en uitvoering 2. Verbeteren van de kwaliteit van de ondersteuning 3. Minder ingrijpende zorg 4. Meer datagestuurd werken 5. Robuuster dienstverleningsmodel: een meer helder perspectief op rollen en taken <p><u>Voor jeugd spitst dit zich toe op</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Doorverwijzing 'aan de voorkant' naar de meest passende én lichtst mogelijke vorm van ondersteuning. Passend bij normaliseren en demedicaliseren. - Grip krijgen op instroom, doorstroom en uitstroom m.n. bij de jeugd-Ggz. - Verbeteren/versnellen van de jeugdbeschermingsketen. - Transformatie van verblijf in een instelling naar 'Zo thuis mogelijk wonen' - Kostenbeheersing. <p><u>Voor onderwijs spitst dit zich toe op</u></p> <p>Ieder kind en iedere jongere heeft het recht om zich van jongs af aan zo goed mogelijk te ontwikkelen. De gemeente zet in op het bieden van gelijke kansen om zo onderwijsachterstanden te voorkomen of te verminderen.</p> <p>Vindplaats: https://bestuur.gooisemeren.nl/fileadmin/Beleidsnota_s/Socia</p>

	Onderwerp	Strekking en/of stavaza
		al_domein/beleidsplan-sociaal-domein-2022.pdf
Lokaal	Coalitieakkoord 2022-2026 'Gooise Meren op koers' Vastgesteld	<p>Programma 1. Voor en van iedereen De inwoners van Gooise Meren leven gezond en prettig in onze gemeente. De inwoners van Gooise Meren kunnen een leven lang meedoen in onze samenleving.</p> <p>Programma 2. Kansrijk opgroeien Alle kinderen in Gooise Meren groeien kansrijk op. De gemeente Gooise Meren faciliteert de onderwijsinstanties in het uitvoeren van hun taak.</p> <p>Vindplaats: https://bestuur.gooisemeren.nl/fileadmin/bestuur/134542_Coalitieakkoord_Gooise_Meren_2022-2026.pdf</p>
Lokaal	CUP 2023-2026	Nog op te stellen.
Lokaal	Begroting 2023 en meerjaren begroting	Vastgesteld
Lokaal	Uitkomst Rekenkameronderzoek Jeugdzorg	De gemeenteraad heeft op 30 november 2022 ingestemd met de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie. De volgende motie is unaniem aangenomen. 'De raad van Gooise Meren ieder halfjaar te informeren over de stand van zaken (van de verbeteringen) in de jeugdzorg en hierbij tenminste aandacht te besteden aan: - De vorderingen van het eigen verbeterplan; - De volgende aspecten zoals genoemd in het rekenkamerrapport: het voeren van regie en de rol van de jeugdconsulent; - De voortgang om te komen tot de nota jeugdbeleid'.
Lokaal	Nota integraal jeugdbeleid	Op te stellen in 2023.
Regionaal	Regionale Samenwerkings-Agenda; programma jeugd en onderwijs (RSA)	In ontwikkeling in het kader van de Regio Gooi en Vechtstreek.

	Onderwerp	Strekking en/of stavaza
Unita en Qinas	Ondersteuning s-plannen passend onderwijs	<p>Om de Wet passend onderwijs uit te voeren moeten scholen regionaal samenwerken in een samenwerkingsverband om te voorzien in de ondersteuning en begeleiding die kinderen nodig hebben. Hiervoor zijn zij ook verplicht een ondersteuningsplan op te stellen en deze af te stemmen met de gemeenten in de regio. In dit ondersteuningsplan staan onder meer afspraken over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het niveau van het basisonderwijs op de scholen; • De manier waarop een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning binnen en tussen de scholen wordt georganiseerd; • De verdeling van de middelen.
Unita en Qinas	Uitvoeringsagenda jeugd en onderwijs passend onderwijs	<p>In navolging van het hierboven beschreven ondersteuningsplan, zullen concrete plannen moeten volgen om de plannen uit te voeren. Net zoals de gemeente een beleids- en uitvoeringsplan maakt.</p> <p>Ook voor de uitvoeringsagenda geldt dat de samenwerkingsverbanden met de gemeenten afstemmen over de ondersteuning en begeleiding van kinderen.</p>
Boven regionaal	Divers	<p>Soms is bovenregionale samenwerking nodig om passende hulp te kunnen bieden aan gezinnen en jeugdigen met zeer complexe of weinig voorkomende hulpvragen. Daarom hebben de colleges van B&W in de Regio de samenwerking met het Bovenregionaal Expertisenetwerk Noord Holland (BEN-NH) te verstevigen en aan te sluiten bij 'Een Thuis voor Noordje'.</p> <p>Zie ook : https://bestuur.gooisemeren.nl/gemeenteraad/raadsmededelingen/mededeling/53594-rm-versteviging-bovenregionale-samenwerking-specialistische-jeugdhulp/</p>
Landelijk	Diverse kamerbrieven over de aanpak van de knelpunten in de jeugdzorg.	<p>Recente kamerbrief van 14 november 2022: 'Stand van zaken jeugdzorg'.</p> <p>Strekking kamerbrief.</p> <p>De regering hanteert 5 leidende principes voor hervormingen in de jeugdzorg.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Wij zetten in op passende zorg voor de meest kwetsbare kinderen. 2) Het is noodzakelijk de veerkracht van kinderen en gezinnen in hun normale dagelijkse leven te versterken. 3) Wij willen minder marktwerking, meer samenwerking en betere inkoop van zorg voor jeugdigen¹. 4) Verbetering van de kwaliteit en effectiviteit van jeugdzorg is van groot belang. 5) Wij willen dat jeugdzorg een effectieve

	Onderwerp	Strekking en/of stavaza
		<p>samenwerkingspartner is die goed aansluit bij de andere domeinen waar gezinnen mee te maken hebben zoals onderwijs, wonen, werk, schulden en volwassenen-ggz.</p> <p>Naast inhoudelijke verbeteringen zijn ook dringend verbeteringen nodig in de randvoorwaarden voor een goed functionerend en houdbaar jeugdstelsel.</p> <p>a) Beter inzicht in de werking van het jeugdzorgstelsel en de financiën. b) De arbeidsmarkt jeugdzorg verbeteren. c) Meer samenhang in bestuurlijke en financiële verhoudingen.</p> <p>Landelijk is men aan de slag om dit te concretiseren via:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Hervormingsagenda jeugd; - Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming; - Financiële afspraken VNG en rijk over bekostiging jeugdzorgstelsel. <p>Vindplaats kamerbrief: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/11/14/kamerbrief-over-stand-van-zaken-jeugdzorg</p>

Lokale regelgeving

Onderwerp	Strekking
<p>Verordening jeugdhulp gemeente Gooise Meren 2019</p> <p>Vastgesteld door de gemeenteraad</p>	<p>De verordening geeft regels voor de verstrekking van individuele voorzieningen jeugdhulp. De Jeugdwet kent een voorzieningenplicht voor de gemeente: de jeugdhulpplicht. Deze houdt in dat het college een individuele voorziening moet verlenen als de jeugdige of ouders dit nodig hebben bij problemen met het opgroeien en het zich ontwikkelen, de zelfredzaamheid of deelname aan de maatschappij. Hieronder valt jeugdhulp, de jeugd-ggz (geestelijke gezondheidszorg), de hulp aan verstandelijk beperkte jeugdigen en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen.</p> <p>De toeleiding naar jeugdhulp als individuele voorziening kan op verschillende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Via de gemeente; • Na verwijzing door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts; • Via de gecertificeerde instellingen, rechter, Openbaar Ministerie (OM) of justitiële jeugdinrichting (JJI); • Via Veilig Thuis.
<p>Nadere regels behorende bij de Verordening</p>	<p>Nadere regels zijn algemeen verbindende voorschriften ter uitwerking van onderdelen van de Verordening jeugdhulp. Zaken die in de verordening op hoofdlijnen zijn benoemd,</p>

Onderwerp	Strekking
jeugdhulp 2019 gemeente Gooise Meren Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders	worden uitgewerkt in de nadere regels. De nadere regels zijn vastgesteld door het college. O.a. de volgende onderwerpen zijn nader uitgewerkt: <ul style="list-style-type: none"> • College besluit tot toekenning individuele voorziening; • Voorwaarden bij de verstrekking van een persoonsgebonden budget; • Participatie ingezetenen bij voorbereiding beleid
Beleidsregels jeugdhulp gemeente Gooise Meren 2021 Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders	De beleidsregels geven aan hoe het college bepaalde bevoegdheden uitoefent die het college heeft op grond van de Jeugdwet en de Verordening jeugdhulp 2019 Gemeente Gooise Meren. De beleidsregels bevatten voor de volgende onderwerpen een geactualiseerd objectief afwegingskader: <ul style="list-style-type: none"> • Eigen kracht: eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen; • Gebruikelijke hulp en bovengebruikelijke hulp; • Verstrekking persoonsgebonden budget.

Bijlage 2 Begrippen

Hieronder toelichting op een aantal veelvoorkomende begrippen in de jeugdzorg.

Begrip	Definitie
Basisvoorzieningen	Andere benaming voor formele component sociale basisinfrastructuur
Jeugdzorg	<p>Jeugdzorg is in dit werkprogramma wat het woord zegt: zorg voor de jeugd. Zorgen dat jeugdigen veilig, gezond en kansrijk opgroeien. Mee doen aan de samenleving. Zich ontwikkelen en naar school gaan. Wij helpen kinderen, jongeren en hun ouders daarbij, als het op eigen kracht of met behulp van het sociale netwerk niet meer lukt.</p> <p>Jeugdzorg is formeel volgens de CBS definitie: jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdhulp kan zijn behandeling, begeleiding of verblijf buitenshuis.</p>
Kinderbeschermingsmaatregelen	<p>Er bestaan twee kindbeschermingsmaatregelen: de ondertoezichtstelling (OTS) en de gezagsbeëindigende maatregel.</p> <p><u>OTS</u> Een OTS is een maatregel waarbij de kinderrechter een minderjarige onder toezicht stelt van een gecertificeerde instelling (GI). Bij een OTS krijgt een minderjarige een jeugdbeschermer toegewezen. Het doel van de OTS is om de verantwoordelijkheid van ouders (het gezag) voor de verzorging en opvoeding zoveel mogelijk in stand te houden en hen te ondersteunen bij het uitvoeren van hun opvoedings- en verzorgingstaken. Daarnaast zet de jeugdbeschermer de juiste hulp in voor het in zijn ontwikkeling bedreigde kind en de ouders.</p> <p><u>Gezag beëindiging</u> Gezag beëindiging is een kindbeschermingsmaatregel waarbij de rechter het ouderlijk gezag van de ouders beëindigt. Doorgaans wordt daarna een GI belast met de voogdij. Hiermee vervalt het formele recht en de plicht van ouders om hun kind op te voeden en te verzorgen.</p>
Preventie	<p>Er worden diverse definities van preventie gehanteerd. Gemene deler:</p> <p>Het voorkomen van problemen bij inwoners waaronder jeugdigen in het opgroeien en opvoeden en/of zelfredzaam zijn. Bij preventie richten de activiteiten zich op risicogroepen waarvan verwacht kan worden dat ze mogelijk in de</p>

Begrip	Definitie
	problemen komen.
Sociale basisinfrastructuur	<p>Het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) samen kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving (Radboud Engbersen en Ard Sprinkhuizen, 1998)</p> <p>De term sociale basisinfrastructuur hanteren we ook nu nog.</p> <p>De sociale infrastructuur heeft een formele en een informele component.</p> <p>De <u>formele component</u> wordt gevormd door de organisaties, diensten en voorzieningen die burgers professionele ondersteuning bieden. Daarnaast kunnen burgers individueel of in collectieve verbanden zelf bijdragen aan de sociale infrastructuur. Deze <u>informele component</u> wordt ook wel de civil society genoemd. De formele en informele component van de sociale infrastructuur sluiten idealiter nauw op elkaar aan.</p> <p>In de sociale basisinfrastructuur is bovendien een algemeen, een preventief en een curatief deel te onderscheiden.</p> <p>In het <u>algemene deel</u> gaat het om basisvoorzieningen en informele verbanden voor alle bewoners, zoals onderwijs, bibliotheek en het wijk- en buurtnetwerk.</p> <p>In het <u>preventieve deel</u> zijn de organisaties te vinden die problemen of verergering van problemen moeten voorkomen, denk bijvoorbeeld aan het consultatiebureau.</p> <p>Het <u>curatieve deel</u> is gericht op het ondersteunen en inbedden van kwetsbare groepen bewoners, zoals ex-gedetineerden, langdurig werklozen, chronisch zieken en mensen met psychiatrische problemen. Hier gaat het dan niet om gespecialiseerde zorg maar om bijvoorbeeld maatjesprojecten.</p> <p>Vindplaats: © Movisie, kennis en aanpak van sociale vraagstukken.</p>
Voorveld	Ander woord voor sociale basisinfrastructuur
Vroegsignalering	<p>In de diverse domeinen worden diverse definities van vroegsignalering gehanteerd. Gemene deler is:</p> <p><i>Het zo vroeg mogelijk (tijdig) signaleren en in beeld brengen van problemen om vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken en verergering (escalatie) van problemen te voorkomen.</i></p>

Begrip	Definitie
	<p>Het tijdig signaleren van (mogelijke) problemen (Vindplaats Van Dale).</p> <p>Vroegsignalering kan tussen preventie en curatie (oplossingsgerichte hulp en ondersteuning) worden gepositioneerd. Bij preventie richten de activiteiten zich op risicogroepen waarvan verwacht kan worden dat ze mogelijk in de problemen komen. Bij vroegsignalering zijn er signalen dat er problemen zijn. Deze zijn echter nog niet zo geëscaleerd dat de inwoner zelf besluit om hulp te zoeken. Bij curatie heeft de inwoner zelf een hulpvraag geformuleerd en is op zoek gegaan naar hulp.</p>